

Školní vzdělávací program domova mládeže

Gymnázium a Střední odborná škola, Rýmařov,

příspěvková organizace

OBSAH :

- 1) Identifikační údaje
- 2) Personální zajištění
- 3) Charakteristika zařízení
- 4) Materiální vybavení
- 5) Strategický plán
- 6) Formy činnosti
- 7) Obsah činnosti
- 8) Cíle výchovně-vzdělávací práce s žáky
- 9) Volnočasové aktivity
- 10) Prevence SPJ
- 11) Zajištění bezpečnosti žáků
- 12) Podmínky pro žáky s SPU
- 13) Evaluace výchovně-vzdělávací práce

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název: Domov mládeže při Gymnáziu a SOŠ, Rýmařov, příspěvková organizace

Sídlo: ředitelství školy Sokolovská 466/34, 795 01 Rýmařov

Domov mládeže Divadelní 630/14, 795 01 Rýmařov

Telefon: ředitelství školy 554 721 150, domov mládeže 554 211 340

E – mail: ředitelství školy : info@gymsosrym.cz

domovmladeze@email.cz

www: www.gymsosrym.cz

Provozovatel: Gymnázium a Střední odborná škola, příspěvková organizace

IČO: 00 601 331

Zřizovatel: Moravskoslezský kraj

Ředitelka školy a DM: Mgr. Zdena Kovaříková

Součást DM školní jídelna
telefon: 554 230 185

Tento dokument vychází z následujících zákonných norem:

- zákon č. 561/2004 Sb. školský zákon v platném znění
- vyhláška č. 108/2005 Sb. o školských výchovných a ubytovacích zařízeních v platném znění
- vyhlášky č. 343/2009 Sb. o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení pro výchovu a vzdělávání mladistvých v platném znění

2. PERSONÁLNÍ ZAJIŠTĚNÍ

Úsek pedagogický:

vychovatelé , noční vrátná

Úsek provozní:

úklid , údržba

Domov mládeže řídí ředitel školy. Ten stanovuje pracovníkům jejich pracovní úvazek a pracovní náplň. Společně s vedoucí vychovatelkou organizuje provoz DM - vydává vnitřní řád, režim dne a zabezpečuje školení BOZP s PO pro žáky, pedagogické a provozní pracovníky.

3. CHARAKTERISTIKA ZAŘÍZENÍ

Domov mládeže je součástí školy. Poskytuje žákům ubytování v průběhu celého školního roku. Ubytovací kapacita je 36 míst ve dvou patrech. Pokoje jsou 2 – 4 lůžkové.

Ubytování – vyhláška 108/2005 Sb.

Na ubytování nemá žák právní nárok, poskytuje se na dobu jednoho roku. Přihlášku podávají žáci na předepsaném tiskopise . Pokud žák chce ukončit ubytování na DM, učiní tak nejpozději do 20. dne v měsíci a to písemnou žádostí rodičů.

Žákům se poskytuje ubytování za stanovenou částku pro daný školní rok.

Pro každé patro jsou společná sociální zařízení. DM nabízí společenskou místnost, pro přípravu teplých nápojů je určena čajovna .

V rámci doplňkové činnosti nabízíme v době školního vyučování ubytování o víkendech, mimo něj i o prázdninách pro cizí návštěvníky s celkovou povolenou kapacitou 45 lůžek (ceny jsou stanovené vnitřními předpisy).

Stravování - vyhláška 107/2005 Sb.

Školní jídelna se nachází přímo v budově DM a zajišťuje žákům celodenní stravování. V současné době je její provoz zajišťován v rámci samoobslužného stravovacího systému.

Jídelníček je připravován s přihlédnutím k těmto připomínkám. Ceny – dle aktuálního ceníku pro daný školní rok.

4. MATERIÁLNÍ VYBAVENÍ

Je určeno pro žáky a zaměstnance DM a dle platných předpisů podléhá každoroční inventarizaci. S ohledem na ŠVP se zaměřuje na vybavení určené pro žáky, tj. vybavenost pokojů, kluboven, studoven a dalších společných prostor. Žáci mají k dispozici vybavenou klubovnu, čajovnu, a zázemí pro práci s PC.

Ubytování není uzpůsobeno svým technickými parametry pro vozíčkáře.

Vybavení pokojů pro každého ubytovaného :

- lůžko, úložný prostor pro lůžkoviny
- stůl, židle
- lampička
- skříň na osobní věci
- na některých pokojích další skříňky (např. na učebnice)
- noční stolky
- inventář potřebný k úklidu na pokoji

Požadavky na prostředí, ve kterém probíhají volnočasové aktivity

- bezpečnost
- snadné udržování pořádku a čistoty
- nehlučnost, řádné světelné podmínky
- dostatek prostoru
- estetická kritéria

5. STRATEGICKÝ PLÁN

Cíle a poslání

Domov mládeže se zabývá zabezpečováním služeb žákům střední školy v oblasti výchovného působení, ubytování a stravování. V oblasti výchovného působení nabízí činnosti, které jsou orientovány na výchovně vzdělávací, poznávací, rekreační aktivity směřující k účelnému naplnění volného času mládeže, k sebepoznání a podpoře rozvoje vlastních schopností. Posláním je zabezpečit ubytovaným žákům vhodné a zdravé podmínky, vytvořit odpovídající prostředí, usnadnit přechod z rodinného prostředí do prostředí DM a dbát na dodržování správného režimu a životosprávy.

Vize

Domov mládeže chce rozšířit vliv na žáky v oblasti výchovy mimo vyučování za pomoci realizace ŠVP pro zájmové vzdělávání v oblasti volného času a vytvářením dobrých

společenských podmínek pro účelné trávení volného času mladých lidí, které povede k jejich zdravému životnímu stylu.

ŠVP je veřejně přístupný dokument, na jehož tvorbě se podílí celý kolektiv vychovatelů a stává se programem, který má inspirovat mimoškolní činnost. Jeho výhodou je jeho operativnost, možnost kreativně reagovat na možné změny podmínek a možnost propojovat či přesouvat témata během pobytu žáků na DM.

Plán akcí dle ŠVP je dále rozpracován do měsíčních plánů a je určen především:

- vychovatelům DM
- žákům a rodičům

Vychází zejména :

- z konkrétních místních podmínek
- navazuje na vlastní kladné a osvědčené zkušenosti z naší pedagogické práce

6. FORMY

Formy výchovné činnosti jsou v podstatě „stálé úkoly vychovatele,, což je průběžná činnost.

Pravidelné činnosti :

- kolektivní působení
- individuální působení
- individuální a skupinové pohovory
- průběžné neformální působení vychovatele-kontrola studijního klidu, úklidu pokojů, přítomnosti v DM, sledovaných TV pořadů apod.
- volnočasové aktivity – klubová činnost, pravidelné akce

Příležitostné činnosti :

- příležitostné aktivity – jednorázové akce, výlety a turnaje
- soutěže

7. OBSAH

Strategie činnosti vychází z obecních pedagogických zásad, jako je individuální přístup a přiměřenost a respektuje požadavky pedagogického ovlivňování volného času :

Požadavek dobrovolnosti :

- žák se může a nemusí zúčastnit plánovaných volnočasových aktivit

Požadavek pedagogického ovlivňování volného času :

- pedagog má povinnost volný čas ovlivňovat, formou nabídky a motivace
- pedagog má dávat vhodné podněty ke vzbuzení zájmu

Požadavek vyzdvihování kladných rysů osobnosti :

- pedagog má povinnost chválit, vyzdvihovat a hodnotit žáky vzhledem k možnostem, momentálnímu stavu
- vyjadřuje-li pedagog nesouhlas, musí se vztahovat k momentální činnosti a je nutné dát najevo, za co přesně žáka káráme

Požadavek přiměřenosti :

- plánované a navozované činnosti musí být přiměřené věku, pohlaví a zájmu žáků

Požadavek zájmovosti a zajímavosti :

- pedagog musí žáky vhodně motivovat a činnost zajímavě rozvíjet, musí být průvodcem žáků po zájmových činnostech

Požadavek citlivosti a citovosti :

- zájmové aktivity by měly přinášet kladné emoce a hodnocení činností by mělo být citlivé

Požadavek seberealizaci :

- pedagog dbá na to, aby se žák v dané činnosti mohl realizovat a měl pocit úspěšnosti

8. CÍLE

K základním cílům, které si klademe patří komplexní zajištění vhodných ubytovacích, výchovných a stravovacích podmínek pro žáky středních škol a vytváření podmínek pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

Chceme vytvořit příjemné prostředí pro učení i relaxaci, motivovat ke spolupráci ve skupině, vytvořit podmínky pro sportovní, kulturní a vzdělávací činnosti, podporovat zájmy vedoucí k rozvoji žáků, podpořit rozvoj kreativity a aktivity.

Konkrétní cíle vzdělávání

Pedagogické působení v DM naplňuje specifickými prostředky obecné cíle vzdělávání dané zákonem č.561/2004 Sb. školský zákon. Jedná se o výchovu a vzdělávání neformálního a informačního charakteru. Pedagogické působení a výchovná činnost na DM má za cíl :

- rozvoj žáků a individuální přístup k žákům se speciálními vzdělávacími potřebami
- rozvoj jejich učení a poznávání
- osvojování základních hodnot, na nichž je založena naše společnost
- získávání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako osobnost působící na své okolí
- působení na vzdělávání
- vedení ke vhodnému využívání volného času
- rozvoj verbální i neverbální komunikace
- schopnost týmové spolupráce

Volnočasové aktivity jsou vzhledem k různosti zájmů ubytovaných nabízeny převážně formou akcí otevřených pro všechny a směřují k účelnému využití volného času.

Jedná se o :

- pravidelnou činnost
- jednorázové akce

Dochází k respektování požadavků současné pedagogiky volného času, zejména zásady dobrovolnosti, citlivosti a citovosti. Zájmy mládeže a přístup k nim se v posledních letech výrazně změnil. Práce vychovatelů musí proto vycházet z potřeby zajistit informovanost o nových trendech, které jsou mladým lidem blízké a oslovují je. Je nezbytné, aby pedagogové mohli nabízet aktivity, které jsou atraktivní, společensky žádoucí a přínosné.

Pedagogické působení v DM probíhá v oblasti :

1) neformálního vzdělávání :

- cílené působení vychovatelů
- pravidelná činnost
- jednorázové akce

2) informativní vzdělávání:

- sociální klima
- prostředí
- vrstevnické vztahy

Pro činnost, kterou nelze plně rozvinout v DM, je umožněna účast v činnostech, která je nabízena např. Střediskem volného času.

Klíčové kompetence:

Vychovatelé vychází z vědomostí žáků, které se snaží rozvinout do schopností a dovedností ústící v určité postoje, tzv. **klíčové kompetence jedince**. Tyto jsou součástí plánů .

1.Kompetence k učení

- žák se umí učit,ví proč se učí
- samostatně pozoruje a experimentuje
- umí dávat věci do souvislostí
- umí získávat vědomosti a analyzovat je

2.Kompetence k řešení problémů

- učit se , jak řešit problémy
- učit se objevovat nové věci
- rozlišovat správné a nesprávné řešení a nést odpovědnost za jeho následky
- rozvíjet myšlení
- neulpívat na jediném řešení problému
- učit se být flexibilní
- učit se nevyhýbat se problémům
- získávat různé dovednosti a návyky potřebné pro život

3.Komunikativní kompetence

- rozvoj bohaté slovní zásoby
- umění vyjádřit se
- umění nejen mluvit, ale i naslouchat
- schopnost kultivované komunikace
- schopnost ovládat verbální i neverbální komunikaci
- mít právo vyjádřit vždy svůj názor
- schopnost pracovat s informacemi

4.Sociální a interpersonální kompetence

- učit se plánovat
- přebírat odpovědnost za své chování

- schopnost umět se prosadit, ale i pořídit ve skupině
- schopnost týmového jednání
- schopnost vytvořit si reálnou představu o sobě samém
- osvojit si pravidla společenského chování
- budovat jeho hodnotový systém

5. Občanské a pracovní kompetence

- schopnost uvědomit si svá práva , ale i své povinnosti
- schopnost rozpoznat násilí
- dbát na bezpečnost vlastní i skupinovou
- vyznávat a vážit si tradic a kulturních hodnot
- vážit si a chránit přírodní prostředí
- pěstovat zdravý životní styl

6. Kompetence k trávení volného času

- umět účelně trávit volný čas
- orientovat se v možnostech smysluplného trávení volného času
- umět si vybrat zájmové činnosti dle svých dispozic
- rozvíjet své zájmy v organizovaných i individuálních činnostech
- rozvíjet schopnost aktivního trávení volného času jako kompenzaci stressových situací, či jednostranné zátěže
- schopnost odmítnout nevhodné nabídky pro trávení volného času

Analýza a vytváření strategických cílů

Zaměříme se na to, aby cíle výchovného působení byly :

- **smysluplné** - mají skutečný význam pro účastníky, pro jejich praktickou zkušenost a osobní rozvoj
- **hodnotitelné** – umí rozpoznat, zda výsledek odpovídá záměru.
- **akceptovatelné** - přijatelné pro jednotlivce, skupinu, okolí
- **reálné** – zda je lze uskutečnit a jsou dosažitelné
- **termínované** – zda jsou proveditelné ve vymezeném čas

Silné stránky:

- Kvalita pracovníků – týmová spolupráce
- Ochota pracovníků ke změnám
- Ochota se vzdělávat
- Dodržování tradic školy
- Kreativita

Týmová spolupráce, ochota pracovníků ke změnám a jejich přístup ke vzdělávání se dá umocnit vhodnou motivací, stanovením cílů a kritérií s vlastním způsobem hodnocení.

Slabé stránky

- Omezené finanční možnosti
- Prostor pro relaxaci žáků
- Nenaplněná kapacita

- Ověřování vědomostí, zpětná vazba
- Malá disciplinovanost současné populace – pasivní přístup, nezájem
- nesourodý kolektiv žáků

- Ověřování vědomostí, zpětná vazba – tuto slabou stránku je možno eliminovat uspořádáním vstupní diskuse k ŠVP, definovat role, ustanovit základní kooperativní pravidla a principy tvorby ŠVP, zmapovat jak pracujeme s hodnocením a zpětnou vazbou.

- Malou informovanost o zkušenostech ŠVP je možno řešit získáním základních informací o strategických plánech a právních dokumentech (Lisabon, Bílá kniha, dlouhodobé záměry...).

- Nepřipravenost, nedostatek zkušeností s ŠVP lze eliminovat ujasněním trendů vývoje zájmového vzdělávání, zavedení komunikačních nástrojů.

Příležitosti

- Vytvoření rozmanité nabídky
- Odkrytí rezerv
- Uplatnění neformálního vzdělávání

- Nová legislativa – na základě strategií spolupráce a podpory rozvoje ze strany vedení školy, zřizovatele.

- Vytvoření rozmanité nabídky pro vychovatele, charakterizovat jednotlivé formy vzdělávání, stanovit výchovné a vzdělávací strategie.

- V oblasti odkrytí rezerv je potřeba si ujasnit plán rozvoje podmínek.

Hrozby

- Nekázeň, agresivita, násilí, krádeže, šikana.
- Nebezpečí rizikového chování
- Úbytek populace (klientů).
- Umístění zařízení (okraj regionu) + spádovost + podhorské oblasti
- Finanční nároky související se stavem budovy

- Ve faktoru zájmového vzdělávání se pokusit vytvořit a realizovat strategii spolupráce s vedením školy, ujasnit si nezbytné materiální, personální a ekonomické podmínky.

- Zvýšení možnosti pedagogického vzdělávání vychovatelů vytvořením konkrétních požadavků na vzdělávací instituce (KVIC, NIDV...), charakterizovat jednotlivé formy vzdělávání.

- U měnících se potřeb klientů se pokusit zvýšit pružnost organizace nejen v materiálním zajištění, ale i v sociální oblasti

Strategické cíle a úkoly

- Sestavení kvalitního vzdělávacího programu pro výchovu mimo vyučování a jeho ověřování v praxi
- Zavedení a uplatnění ŠVP, prezentovat aktuální (konečnou) verzi ŠVP
- Stanovení výchovné a vzdělávací strategie
- Využívání ŠVP pro propagaci naší činnosti a s jeho pomocí vytvářet

příznivý obraz naší práce

- Prostřednictvím podpory vzdělávání a výchovných aktivit působit na celkové formování mladého člověka, na podporu a rozvoj jeho vlastní osobnosti, talentu a zájmu (2013 – 2016).

Pro stanovení strategických cílů bylo využito obsahové analýzy dokumentačních materiálů: hospitační záznamy, inspekční zprávy, hodnocení výchovné činnosti v DM, rozhovorů s ředitelkou školy – analýza výsledků pedagogické práce vychovatelů, rozhovorů s rodiči, hodnocení všech aktivit DM.

9. VOLNOČASOVÉ AKTIVITY

Žáci se mohou účastnit sportovního, kulturního a společenského dění ve městě a vybrat z nabídky DM. Mohou navštěvovat divadelní představení, výstavy, přednášky, koncerty podle vlastních požadavků. Mohou využívat místní Aquacentrum, knihovnu a v zimě chodit bruslit či sledovat hokejové zápasy na zimním stadionu.

Během roku jsou organizovány výlety do okolí a turistické vycházky do přírody, partnerská spolupráce se Střední školou v polském Ozimku.

10. PREVENCE RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ

Zahrnuje komplexní uplatnění dostupných prostředků, tj. vzdělávání vychovatelů, spolupráce s učiteli ve škole. Rizikovému chování lze předcházet zájmovou činností s cílem vytvoření vhodných návyků.

Důraz klademe na upozornění :

- užívání návykových látek, rasismus
- patologické hráčství, nevhodné stravování – anorexie, bulimie
- šikana, kyberšikana
- vandalismus, záškoláctví, kriminalita
- rasismus

V souvislosti s těmito jevy spolupracujeme s metodikem školní prevence, okresní pedagogicko-psychologickou poradnou, policií ČR, odborem sociální péče MÚ.

11. ZAJIŠTĚNÍ BEZPEČNOSTI

Povinností domova mládeže je zajišťovat bezpečnost a ochranu zdraví žáků. Vyplývá to z ustanovení školského zákona § 29.

DM nese zodpovědnost za bezpečnost a dodržování hygienických předpisů ubytovaných. Na začátku školního roku jsou všichni ubytovaní seznámeni s bezpečnostními, protipožárními a hygienickými pravidly, které musí každý dodržovat. Poučení je stvrzeno podpisem žáka.

Úrazy jsou neprodleně hlášeny formou zápisu – vyhláška MENT č.64/2005 Sb.

Pro bezpečnost a ochranu zdraví při výchově a vzdělávání žáků má výkon dozoru nad činností žáků mimořádný význam. Konkrétní úkoly a podrobnosti v péči o bezpečnost a ochranu zdraví stanoví pro jednotlivé typy šk. zařízení obecně platné právní předpisy.

V případě ohrožení jsou na dostupném místě zveřejněna tel.čísla :

- **112** – integrovaný záchranný systém
- **150** – hasiči
- **155** - záchranná služba
- **158** – policie ČR

Ředitel DM vydává **Vnitřní řád**, který upravuje podrobnosti k výkonu práv a povinností žáků a jejich zákonných zástupců a podmínky zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků a jejich ochrany před sociálně patologickými jevy a před projevy diskriminace, nepřátelství nebo násilí.

Konkrétním dokumentem domova mládeže, zaměřeným zejména na výchovu žáků ke zdravému životnímu stylu, na jejich osobnostní, sociální rozvoj a rozvoj jejich sociálně komunikativních dovedností je **Minimální preventivní program**. Slouží zejména k primární prevenci rizikového chování u žáků ubytovaných v DM.

Environmentální výchova je jednou z priorit výchovné činnosti v domově mládeže.

Koordinátorem EVVO je zpracováván **Environmentální plán činnosti** s využitím metodického pokynu MŠMT.

Žáci jsou se ŠVP DM, VŘ DM a podmínkami k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví seznamováni po nástupu do domova mládeže.

Žáci jsou povinni na úseku zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví zejména:

- a) dodržovat vnitřní řád a předpisy a pokyny domova mládeže k ochraně zdraví a bezpečnosti, s nimiž byli seznámeni
- b) plnit pokyny zaměstnanců škol vydané v souladu s právními předpisy a vnitřním řádem

12. PODMÍNKY PRO ŽÁKY S SPU

Na domově mládeže jsou ubytováni i integrovaní žáci. Vychovatelé mají pro požadavky těchto žáků individuální přístup.

Školní vzdělávací program zohledňuje individuální vzdělávací plán – respektuje schopnosti žáka, používají se odlišné metody a formy práce. Pedagog se snaží žáka maximálně zapojit do stejných či obdobných aktivit. Je nutné klást si reálné cíle.

Tito žáci jsou ve vysoké míře ohroženi neúspěšností, proto je důležitým prvkem pochvala, vyzdvižení schopností žáka, ve kterých je úspěšný.

13. EVALUACE

Evaluace v DM probíhá zjišťováním a vyhodnocováním dat, které charakterizují pedagogický proces a jeho výsledky. Evaluační procesy jsou následující :

Vnitřní evaluační procesy :

- a) individuální – každý vychovatel průběžně hodnotí vlastní práci, snaží se o sebereflexi činnosti i evaluaci výchovného procesu
- b) týmové – kolektiv vychovatelů hodnotí svou činnost i činnost ostatních vzhledem k vytyčeným cílům. Na základě sebereflexe i vzájemných hospitací stanovují společně postup pro další období nebo provádějí úpravy ŠVP.
- c) vedení – prostřednictvím pozorování, hospitací a kontrol zjišťuje, jak jsou naplňovány vytyčené cíle a jak DM plní své poslání.

Vnější evaluační procesy :

Zpětná vazba ze získaných informací od žáků, rodičů a kontrol.

Další oblasti evaluace :

- a) **personální stav v DM** a další vzdělávání vychovatelů
- b) **stav materiálních podmínek a ekonomická situace** : kvalita prostoru, vybavení nábytkem, školní pomůcky pro klubovou činnost, souhrn finančních nákladů na volnočasové aktivity z hlediska ročního rozpočtu a ročního vyúčtování
- c) **bezpečnost a ochrana zdraví** : statistické vyhodnocení úrazovosti, možného nebezpečí a možných rizik (vyhodnocení rizik). Součástí tohoto hodnocení je zpracování případných opatření ke zvýšení bezpečnosti žáků. Tato opatření jsou součástí vnitřního řádu DM. Rovněž dochází k hodnocení činnosti metodika školní prevence a metodika environmentální výchovy.
- d) **chování** : analýza úrovně kázně, ovládnutí a společenského chování žáků. Součástí hodnocení je zpracování preventivních opatření, které motivují žáky ke slušnému chování, komunikaci a eliminují rizika chování, zejména na primární úrovni.

Časové pojetí evaluace :

Hodnocení činnosti podle ŠVP je prováděno pravidelně jedenkrát ročně na konci školního roku. Na základě této evaluace budou prováděny případné změny a úpravy ŠVP.

Schválila ředitelka školy: Mgr. Zdena Kovaříková

V Rýmařově dne 9. 3. 2023